

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-13

HSN 2016-4403

Handläggare:
Anna Breuer

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-11-22

Godkänna hjälpmedelpolicy för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

I hälso- och sjukvårdsnämndens budget för 2015 gavs hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att revidera hjälpmedelpolicyn från 2003. Arbetet har pågått under 2015 och 2016 tillsammans med representanter från brukarorganisationerna Synskadades Riksförbund (SRF), HSO i Stockholms län - Funktionshindersrörelsen i samverkan (HSO) samt DHR – Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder (DHR).

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-10-13
Hjälpmmedelpolicy, bilaga 1

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för äldre och multisjuka.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna hjälpmedelpolicy för Stockholms läns landsting.

Förvaltningens motivering till förslaget

Under 2015 och 2016 tog hälso- och sjukvårdsförvaltningen tillsammans med representanter för brukarorganisationerna HSO, DHR och SRF fram ett förslag till revidering av Stockholms läns landstings befintliga hjälpmedelpolicy.

Hjälpmmedelpolicyn har reviderats utifrån förutsättningar i Patientlagen (2014:821). Patientlagen reglerar bland annat patientens rätt att få information om de hjälpmedel som finns för personer med funktionsnedsättning. När det finns olika hjälpmedel tillgängliga ska hjälpmedelsanvändaren ges möjlighet att välja hjälpmedel med hänsyn till behovet och om kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.

Förskrivarna ska göra hjälpmedelsanvändaren delaktig i beslut som rör hjälpmedelsförskrivning.

Hjälpmedelsförskrivning ska följa de krav som ställs i Patientlagen och hjälpmedelspolicyen är den policy som regelverket för hjälpmedelsförskrivning bygger på.

Hjälpmedelspolicyen har reviderats för att möta de förändringar som skett inom såväl hjälpmedelsförskrivning som patientlagen.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet förväntas stödja förutsättningarna för en ökad patientsäkerhet då hjälpmedelspolicyen är reviderad utifrån Patientlagen som ger hjälpmedelsanvändarna större delaktighet i hjälpmedelsförskrivningen.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet förväntas stödja förutsättningarna för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

Beslutet innebär inga konsekvenser för miljön.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Åsa Himmelsköld
Avdelningschef

Hjälpmedelspolicy

Stockholms läns landsting

- Denna policy gäller oavsett driftsform för alla verksamheter som hanterar hjälpmedel som Stockholms läns landsting bekostar, även i de fall kommunen är sjukvårdshuvudman.
- Med hjälpmedel avses de medicintekniska produkter, enligt ISO 9999, som kräver hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för bedömning och utprovning och som är avsedda att kompensera förlorad funktion, förbättra nedsatt funktion eller vidmakthålla funktion och förmåga att klara varje dags aktivitet och främja full delaktighet.
- Konsumentprodukter som kan kompensera för funktionsnedsättning och som går att införskaffa i öppna handeln bör betraktas som egenansvar. Brukarna bör informeras om lämpliga produkter för egenansvar och var de kan inhandlas.
- Hjälpmedel ska inte helt ersätta annan rehabiliterings- eller habiliteringsinsats, inte heller annan vård och/eller behandlingsinsats. Hjälpmedel är alltid en integrerad del i vård och behandling, rehabilitering och habilitering.
- Bedömningen av behovet och möjligheten att erhålla ett hjälpmedel ska vara lika för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- Ett barn med funktionsnedsättning ska kunna delta i samhället på lika villkor som andra barn. Vid förskrivning av hjälpmedel till barn under 18 år ska bedömning av behovet göras i förhållande till barn i jämförbar ålder utan funktionsnedsättning.
- Vid förskrivning av hjälpmedel ska brukarens hela livssituation beaktas, såväl fysiska som psykologiska och sociala behov.
- Förskrivning av hjälpmedel ska utgå från ett behovsinriktat synsätt som möjliggör lösningar för den specifika brukaren.
- Förskrivningen ska utformas och genomföras i samråd med brukaren. Brukarens delaktighet och inflytande ska vara en del i förskrivningsprocessen och brukaren ska bemötas med respekt så att erfarenheter och kunskaper om den egna funktionsnedsättningen och behoven tillvaratas. Brukaren ska få information för att kunna vara delaktig i val av hjälpmedel och få inflytande i förskrivningsprocessen.
- Information ska ges till brukaren på det sätt, och i det format, som brukaren kan och önskar ta emot och som försäkrar att informationen når fram.

- När det finns olika hjälpmedel tillgängliga ska brukaren ges möjlighet att välja det alternativ som hen föredrar om det med hänsyn till behovet och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.
- Personer med störst behov ska ges företräde till vården enligt följande rangordnade principer:
 - Människovärdesprincipen
 - Behovs- och solidaritetsprincipen
 - Kostnadseffektivitetsprincipen
- Personer med långvariga funktionsnedsättningar bör inte ha merkostnader för sina hjälpmedel utöver förbrukningsartiklar. I de fall patientavgifter för hjälpmedel finns, ska de vara tydliga och enkla att förstå.
- Landstinget och dess verksamheter ska samverka med kommunerna i hjälpmedelsfrågor för att möjliggöra god habilitering, rehabilitering och vård för brukaren. Ur brukarperspektiv är det viktigt att samordning även sker med arbetsgivare, arbetsförmedling, försäkringskassa och andra berörda verksamheter.
- Landstinget och dess verksamheter ska samverka med länets brukarorganisationer i hjälpmedelsfrågor.
- Alla verksamheter som hanterar hjälpmedel ska präglas av god tillgänglighet gällande såväl fysisk som kognitiv miljö samt även god tillgänglighet avseende vänte-, telefon- och öppethållandetider.
- Hela hjälpmedelskedjan ska präglas av professionalism och hög kompetens. Alla förskrivare bör genomgå en grundläggande förskrivarutbildning och få möjlighet till kontinuerlig fortbildning inom Hjälpmedelsguidens regelverk, förskrivningsprocessen och förskrivningsbart hjälpmedelssortiment.
- Hjälpmedelsverksamheten ska aktivt följa och tillvarata den tekniska utvecklingen.
- Forskning och utveckling inom hjälpmedelsområdet ska stimuleras. Konsekvensstudier och hälsoekonomiska studier bör genomföras avseende effekten av hjälpmedel ur den enskildes respektive samhällets perspektiv.